BRNĚNSKÝ LEVICOVÝ OBČASNÍK

ECHO

Ročník 35
číslo 8
6. října 2026
Po přečtení předej dalšímu

Milí čtenáři,

léto vystřídal podzim. Poznali jsme to podle toho, že noci a především rána jsou už chladn. U nás v Brně je však tím skutečným ukazatelem nástup studentů, kteří při nástupu do šaliny (či jiného prostředku MHD) nesundávají ze svých zad batoh se svými nezbytnostmi. Nemohu se zbavit pocitu, že to dělají proto, aby do nás ostatních cestujících tímto batohem strkali. Bohužel, ani ti z nás, jimž se podařilo ukořistit místo k sezení nejsou tohoto jednání ušetřeni. V tomto případě to není přímo strkání, tentokrát jde o nepříjemné pohyby batohu před obličejem.

Tedy – máme tu podzim a s ním, mimo jiné, komunální a senátní volby. Již od září zažíváme souboje volebních stran a hnutí či volebních koalic o získání co nejvíce voličů. O volbách však více na jiném místě dnešního čísla. Zde jen jednu poznámku: jediná levicová koalice Restart pro Brno si v tomto souboji přes nejrůznější útoky, jež maskují strach, si vede dobře. Její stánek na Náměstí svobody je i díky médiím všeobecně známý a já jen doufám, že se to vše projeví u voleb.

Nejsou to však jen volby, jimiž dnes značná část populace žije. Jistě jste si všimli, že se zvyšuje masírování nás obyvatel, a to nejen v naší zemi, ale v celé Evropě a vlastně na celé zeměkouli. Masírování, jež nás má přesvědčit, že Rusové jsou v současném světě v podstatě jediným nepřítelem, a co nejdříve zaútočí na naši a další východoevropské země. Bohužel, na stranu mainstreamu se přidali prezident (očekávaně) i prepremiér ČR. Méně se už hovoří o válkách na Blízkém východě, byť zde je počátek energetické krize, jež se bude v příštích měsících prohlubovat a zasáhne celý svět. Bohužel, není to jen energetická krize. K rostoucím cenám energií připočtěme důsledky sucha. V souvislosti s tím můžeme s nulovou chybou očekávat zdražení potravin služeb a v podstatě všeho. Nejen u nás, nejen v Evropě ale na celém světě. Vzpomeňme, že dnes již i v USA nebývale rostou ceny pohonných hmot. Pochopitelně návrhy na řešení těchto problémů chybí, neboť to není v zájmu současného politického systému.

A co mír? O něm se také mluví, mluví se také o nutnosti ukončit současné válečné konflikty. Konkrétní mírová jednání narušuje „mediální cirkus“, co okolo nich vzniká. Ten ve skutečnosti tato mírová jednání do značné míry sabotují. Mluví se o … A skutečnost: všemožná podpora válčícím stranám (pochopitelně těm správným) a sem tam nějaká jednání, o nichž se předem ví, že k ujednání skutečného míru určitě nepovedou.

Na závěr jedna dobrá zpráva, která se určitě naplní: V neděli **25. 10. 2026** přejdeme na **zimní čas**, čas se posune o jednu hodinu zpět z 3:00 na 2:00. Noc tak bude o hodinu delší. To znamená, že nám bude vrácena ta před půl rokem „ukradená“ hodina.

Aleš RŮČKA
foto Václav Žalud

Jednal Ústřední výbor KSČM

V sobotu 19. září se na svém 3. zasedání sešli členové ÚV KSČM. Schválili dvě stanoviska k aktuální politické situaci – „Pracující nejsou pokusní králíci“ a „Volme kandidáty KSČM!“ (jejich plné znění otiskujeme na jiném místě) dále schválili Vyhodnocení hospodaření organizační jednotky ÚV KSČM za 1. pololetí 2026 a dokument Východiska a cíle stabilizace hospodaření KSČM a doplněný Harmonogram hlavních úkolů strany do XIII. sjezdu KSČM.

ÚV vzal na vědomí úvodní vystoupení předsedy ÚV KSČM, informaci o činnosti FUTURA, a.s.

Přehled aktuálních úkolů z jednání VV ÚV KSČM a ÚV KSČM, informace o protokolu XII. sjezdu KSČM v elektronické podobě, vyhodnocení diskuse XII. sjezdu KSČM, informaci o podaných kandidátních listinách pro volby do zastupitelstev obcí. Na vědomí vzal rovněž Stanovisko Ústřední revizní a rozhodčí komise k hospodaření ÚV KSČM za 1. pololetí 2026 a ekonomické informace z plnění rozpočtů organizačních jednotek KSČM za 1. pololetí 2026, dále informaci o ustavení Odborné komise mediální práce předsedy ÚV KSČM a její činnosti.

ÚV uložil dále pracovat s předloženými závěry vyplývajícími z vyhodnocení diskuze XII. sjezdu KSČM, doplnit Východiska a cíle stabilizace hospodaření KSČM o připomínky členů ÚV KSČM, intenzivně pracovat na metodách a nástrojích stabilizace hospodaření KSČM a 1. verzi předložit na jednání Hospodářské rady plánované na 30. 9. 2026.

ÚV rovněž stanovil termín a program příštího 4. zasedání ÚV KSČM. **Aleš RŮČKA**

Dožili jsme se doby, kdy jsou moudří lidé umlčováni, aby to, co říkají, neuráželo hlupáky.
Albert EINSTEIN

Praha, 19. 9. 2026 **Stanovisko Ústředního výboru KSČM**

PRACUJÍCÍ NEJSOU POKUSNÍ KRÁLÍCI

Návrh vládních Motoristů na návrat karenční doby, tedy neproplácení prvních tří dnů nemoci zaměstnanců, je dalším útokem na sociální jistoty pracujících. O to skandálnější je, že jej podpořil ministr práce a sociálních věcí z ANO. Po několika dnech však vládní koalice od návrhu ustoupila. Tento způsob vládnutí je alarmující: ministři nejprve vypouštějí do veřejného prostoru asociální návrhy, které by dopadly na zaměstnance a jejich rodiny, a teprve pod tlakem veřejnosti nebo v důsledku koaličních sporů od nich couvají.

Nejde přitom jen o karenční dobu. Vláda již schválila snížení podpory v nezaměstnanosti z 80 procent předchozího výdělku na 65 procent. Chystá také novou definici závislé práce v novele zákoníku práce, která zlegalizuje velkou část švarcsystému a oslabí práva zaměstnanců. Jeden návrh za druhým tak směřuje k jedinému: aby lidé v době nemoci nebo ztráty zaměstnání nesli stále větší část rizika sami. Místo posilování sociálních jistot přichází vláda s jejich osekáváním. Místo ochrany lidí, kteří se ocitnou v těžké životní situaci, slyšíme argumenty o šetření právě na těch, kteří mají nejmenší možnost svou situaci ovlivnit.

KSČM odmítá politiku, která chce šetřit na pracujících a oslabovat jejich sociální jistoty. Lidé potřebují důstojné mzdy, dostupné veřejné služby, jistotu zaměstnání a silnou sociální ochranu – nikoli vládu, která zkouší, co všechno si ještě může dovolit lidem vzít. Pracující nejsou pokusní králíci pro pravicové sociální experimenty. **Odmítáme proto nejen návrat karenční doby, ale celý tento způsob vládnutí: nejprve přijít s asociálním opatřením, vypustit ho mezi lidi, sledovat reakce a potom kličkovat mezi koaličními partnery. Sociální jistoty nejsou položka, na které se má experimentovat. Jsou právem lidí, kteří svou prací tuto společnost drží v chodu.**

Praha, 19. 9. 2026 **Stanovisko Ústředního výboru KSČM**

Volme kandidáty KSČM!

Nadcházející komunální a senátní volby, které se uskuteční 9. a 10. října, jsou příležitostí vyjádřit se k dalšímu směřování našich obcí i celého státu. Členové KSČM se jich proto aktivně účastní na stovkách míst po celé republice. Jejich cílem je obhajoba zájmů naprosté většiny občanů naší země.

Komunální volby rozhodnou o tom, jak budou naše obce sloužit svým obyvatelům. KSČM chce obce, které chrání veřejný majetek, staví dostupné obecní byty, zajišťují kvalitní veřejnou dopravu a poskytují potřebné sociální služby. Komunisté usilují o to, aby obce sloužily lidem, a ne soukromým zájmům hrstky vyvolených.

Osm kandidátů vysílá KSČM navíc také do voleb do Senátu Parlamentu České republiky. Jejich cílem je mimo jiné otevření veřejné debaty o smyslu této nadbytečné instituce, jejíž zrušení KSČM dlouhodobě požaduje. Ušetřené prostředky přitom chtějí komunisté využít tam, kde občanům skutečně pomůžou – ve zdravotnictví, školství nebo důchodovém systému.

Volba kandidátů KSČM je podporou politiky hájící zájmy pracujících, mladých rodin i seniorů. Pojďme k říjnovým volbám a podpořme komunistické kandidáty! Dejme svůj hlas těm, kteří prosazují důstojný život pro všechny občany naší země! Volme KSČM!

Rafinerie zvyšují marže, lidé platí víc. A vláda? Nedělá nic.

Babišova vláda rozhodla, že proti rostoucím cenám pohonných hmot nijak nezasáhne. Přestože ceny benzinu a nafty dál rostou a vláda sama upozorňuje na vysoké marže rafinerií, odmítla jejich regulaci nebo jiný zásah, který by zdražování zastavil. Místo ochrany lidí před dalším růstem životních nákladů tak vláda nechává problém na spotřebitelích.

Dražší benzin a nafta přitom neznamenají jen dražší cestu do práce – promítnou se do cen dopravy, potravin a dalšího zboží. Vláda tak nechává růst zisky rafinerií a zároveň nechává růst účet, který platí občané.

KSČM: zisky rafinerií a prodejců nesmějí růst na úkor životní úrovně lidí! Proto KSČM požaduje, aby vláda přestala nečinně přihlížet. Naopak musí zasáhnout a zajistit, aby se mimořádné marže rafinerií nepromítaly do cen, které platí občané!

KSČM proto požaduje zavést zdanění mimořádných zisků rafinerií, snížit spotřební daň a regulovat marže prodejců.

10. září 2026 **VV ÚV KSČM**

Závažná slova předsedy vlády!

Slova předsedy vlády, že cesta, po níž nyní svět kráčí, vede ke třetí světové válce, jsou závažná. Stejně jako jeho prohlášení, že Česká republika ze strany Ruska čelí hybridní válce. Věřím, že premiér hovořil po důkladné úvaze, a jeho slova nesmíme brát na lehkou váhu.

Právě proto nestačí odkaz na neveřejné zprávy tajných služeb. V minulých letech jsme s nimi neudělali vždy dobrou zkušenost. Vláda by měla s občany jednat na rovinu, předložit jim dostupné informace a vysvětlit, na základě jakých skutečností k tak závažnému závěru dospěla. Zároveň by měla sdělit, jaké kroky hodlá podniknout doma i na evropské úrovni.

Je prvořadou odpovědností vlády zajistit bezpečnost naší země. Stejně tak je její povinností udělat vše pro to, aby nedošlo k ozbrojenému konfliktu s katastrofálními následky pro celou střední Evropu.

Miloš ZEMAN, třetí prezident České republiky

19. září 2026 Zdroj: https://iportal24.cz/nazory/zavazna-slova-predsedy-vlady/

Válka je dobrá pro ty, co se dívají.
Arabské přísloví

Militarismus je největší tyran naší doby.
W. E. GLADSTONE

Na internetu mne zaujal článek Tomáše Zítka Strategie chaosu, díl první: Jak se vytváří nepřítel? Všem doporučuji k přečtení a uvádím alespoň závěrečnou pasáž, která je stále aktuálnější, zvláště před nadcházejícími volbami. Aleš Růčka

Nemohli jsme zabránit pandemii ani uměle vyburcované hysterii „pravověrných věřících“. Bylo ale čistě na nás, zda pandemická léta prožijeme ve strachu ze smrti, nebo je budeme sledovat s odstupem jako podivnou reality show krizového řízení, mediálního tlaku a psychologických operací, která se zapíše do dějin.

Nemůžeme si zvolit prostředí, které kolem nás mocní vytvoří, můžeme si ale vybrat způsob, jak na něj budeme reagovat. Obraz, který vidíme na obrazovce, už sám o sobě není důkazem reality. V době deepfake technologií, manipulovaných záběrů a informačních operací je nutné posuzovat každý silně emotivní obraz s mnohem větší nedůvěrou než dřív.

Když médii proběhne zpráva o dronu s výbušninou na letišti v Lipsku a zpravodajské služby ukážou prstem na Rusko, neměli bychom se nechat zaslepit emocemi dřív, než budou veřejnosti předloženy důkazy. A ty bychom měli posuzovat velmi kriticky, zejména pokud mají ospravedlnit obří státní výdaje nebo dokonce válečný konflikt.

Ptejme se: kdo by z další eskalace války na Ukrajině nejvíc profitoval? Historie ukazuje, že první mediální verze mimořádných událostí nemusí být konečná. Po antraxových útocích v roce 2001 se veřejně spekulovalo o Iráku a al-Káidě; pozdější vyšetřování zamířilo úplně jiným směrem. Také kolem sabotáže Nord Streamu se vyšetřovací verze v průběhu času výrazně měnily.

V takovém prostředí není zdravá skepse slabostí, ale základní hygienou úsudku.

Tomáš ZÍTKO

Držet se základních principů české státnosti

Odkaz prvních dvou československých prezidentů - Tomáše Garriqua Masaryka a Eduarda Beneše, si připomenuli v pondělí v Brně při příležitosti výročí jejich úmrtí účastníci pietní vzpomínky u pomníku TGM na Komenského náměstí.

14. září před 89 lety zesnul čs. velikán - Masaryk, který prosazoval spravedlnost a lidskost. Spolu s Benešem též čs. státnost a budování demokracie. Oba apelovali na utváření civilizovaných vztahů mezi lidmi, společně uznávané hierarchie hodnot a národního sebevědomí v evropských souvislostech. V hlavním proslovu mj. zaznělo, že v dnešní politicky rozbouřené době je v našem nejvlastnějším zájmu držet se pevně oněch základních principů české státnosti, kterou Masaryk s Benešem vystavěli na silné západně orientované víře v ideály demokracie, svobody a humanity.

K pomníku TGM položili kytice a věnce zástupci Brna, Univerzity obrany, členové Čs. obce legionářské, Českého svazu bojovníků za svobodu, Klubu vojenské historie 43. pluk, skauti, Společnosti Ludvíka Svobody, Sokolové, zástupci politických stran a spolků i občané. Už proto, že svoboda jedince je dnes ohrožena ideologiemi, které se schovávají za národní zájmy či apelují na strach. Je proto důležité hlásit se k odkazu těchto dvou osobností, pochopit jejich konání i myšlenky a inspirovat se jimi. Oba byli patrioti, kteří vše dělali v dobré víře, že tím prospívají vlasti.

(vž) FOTO - Václav ŽALUD

Připomenuli si českou státnost a mnichovskou zradu

Den české státnosti, která trvá zosobněním sv. Václava od roku 935, si připomenuli v pondělí občané na shromáždění u budovy KSČM v brněnské Křenové ulici. Současně vzpomněli datum 30. září 1938, kdy spojenecké evropské mocnosti podepsaly s A. Hitlerem Mnichovskou dohodu o odstoupení českého pohraničí fašistickému Německu. Umožnilo mu to zahájit 2. světovou válku.

Účastníci shromáždění vyslechli projevy a zavěsili kytici květů na zeď pod pamětní desku vyhnání 350 000 Čechů nejen z českého pohraničí za trvání Protektorátu Böhmen und Mähren. Přesunuli se pak na náměstí Svobody, kde se konala předvolební akce levicové koalice Restart pro Brno. *"Je to jediná koalice politických subjektů za kterými nejsou žádné kauzy, žádná špatná rozhodnutí. To dává voličům důvod k tomu, aby hlasovali ve volbách na radnice ve prospěch Restartu pro Brno",* zdůraznil její lídr **Martin Říha**.

Člen vedení brněnské Městské rady Klubu českého pohraničí **Václav Fišer** přednesl zdravici předsedy NR KČP. Připomenul znesvěcení buditelské svatováclavské tradice v době protektorátu, která byla zneužita k pojmenování vyznamenání kolaborantům s německou okupační mocí. Německá okupace přinesla smrt více než 360 000 našim spoluobčanům. Podtrhl, že musíme především zůstat Čechy, aby naše vlast zůstala česká.

Historik **Jiří Jaroš Nickelli** vysvětlil, že vyhnání Čechů německými fašisty bylo dvojí. Hlavní bylo vyhnání 250 000 Čechů z českého pohraničí, tzv. Sudet. Dalších 100 000 bylo z českého vnitrozemí pod záminkou budování tzv. vojenských střelnic na Vyškovsku a Neveklovsku. Na Neveklovsku, Sedlčansku a Berounsku bylo vyhnáno z jejich domovů 60 000 Čechů a z Drahanské vysočiny na Vyškovsku 40 000 oosob, kteří pak žili po celou válku v nouzových přístřešcích. Vyklizené české obce a města wehrmacht osídlil tzv. besarabskými Němci (např. z Moldávie), aby nemovitosti po Češích byly využity. Když Němci tato území střelnic koncem války opouštěli, vyhazovali domy do vzduchu. "*Proto např. v Senetářově byl pověřen rakouský architekt, aby postavil modetní kostel pro české přeživší vyhnání. Tato data dokládají, že německá okupace nebyla žádné idylické, poklidné období, nýbrž to byl zločinecký fašistický systém, který přinesl mnoho zla a smrt mnoha našim spoluobčanům",* uvedl Jaroš-Nickelli. ***(vž) Foto - Václav ŽALUD***

Výročí SNP si vlastenci tradičně připomínají také v moravské metropoli, Letos se nás na náměstí SNP v Černých Polích sešlo na pět desítek. Žel převážně starších lidí, členů KSČM a dalších malých neparlamentních stran, Obce Slovákov v Brně, Klubu českého pohraničí, Svazu výsadkových veteránů, ČSBS i CSOL. Představitelé vojenských útvarů a zařízení brněnské posádky, stejně jako politici (komunální a vyšší) tuto významnou událost našich novodobých dějin zcela ignorovali. Inu vlastenectví a historie jim nic neříkají.

did, foto autor

Historie je svědectvím času, světlo pravdy, život paměti, učitelka života, zvěstovatelka dávných dob.
CICERO

Karel Sýs

Napravo se trčí nalevo to frčí
Chovejte se jako v metru:
Stůjte vpravo choďte vlevo!
A nezapomeňte
že vlak do budoucna odjíždí
z levého nástupiště

Ples v opeře
Nejde o to
abychom měli v socialismu
jediný druh bot
ale aby se stal život zase životem
a ne klecí pro vyšňořené
macaté a naleštěné
zpitomělé operetní lvy!

Malé zastavení při volbách

Letošní říjen, konkrétně 9. a 10. října bude pro mnohé z nás datem přerušení od roku 2016 trvajícího volebního maratonu. Bohužel, je to také desetiletí trvající pokles volebního zisku nejen pro KSČM, ale vůbec pro levici v České republice. A útěchu nepřináší pozorování poklesu zájmu o levici v celé Evropě, která směřuje k podobě Oceánie podle předobrazu románu Georga Orwella **„1984“** s jejím ústředním hesem: **„Válka je mír, svoboda je otroctví, nevědomost je síla!“**. Chybí ještě dodat aktuální „a pravice je levice …“.

To jen tak na okraj, pro začátek dnešního volebního zamyšlení. Není totiž ani tak o nadcházejících volbách do zastupitelstev českých obcí, jako spíše o obecných souvislostech s výsledky voleb v zahraničí. Na prvním místě samozřejmě voleb v sousedním Německu, kde v zemských volbách ve východních německých zemích, konkrétně 6. září v Sasku-Anhaltsku a 20. září v Meklenbursku-Předním Pomořansku a v Berlíně. Nemám nyní v úmyslu výsledky těchto voleb široce rozebírat. Jednak jejich analyzování, počínaje suchou statistikou zaplnilo na několik týdnů i náš český mediální prostor a jednak stejně musíme na reálný dopad na německou a potažmo i bruselskou politiku ještě nějaký čas počkat. V každém případě ale tyto německé volby vyvolaly u našich sousedů, ale vlastně vůbec v Evropské u(h)nii doslova otřes! Tak **výrazný volební zisk Alternativy pro Německo** (AfD) (43,8% při účasti 77,8%; 38,2% při 78,1% účasti a 16,3% při účasti 74,2%) prostě sebejistá probruselská pravice nečekala. Natož, že v Meklenbursku-Pomořansku se federálně vládnoucí CDU vůbec nedostane do zemského sněmu, nebo že v Berlíně zvítězí s náskokem „levicová“ Die Linke! Další zahraničním zastavením jsou pak volby do ruské Státní dumy. Zde alespoň podle mého náhledu nedošlo k žádnému překvapení, vítěznou stranou je prezidenta Putina podporující Jednotné Rusko s téměř 58% hlasů při volební účasti téměř 60%. Na druhém místě necelých 14% se získala Komunistická strana Ruské federace.

Nyní tedy k tomu, v čem vidím význam těchto zahraničních voleb pro Českou republiku, potažmo pro naše letošní volby do zastupitelstev obcí. Především **je třeba si povšimnout vysoké volební účasti**. V Německu jdoucí k 80%, což je skutečně hodně a v Rusku sice „jen“ necelých 60%, což však přesto to znamená zvýšení zájmu o volby o téměř 10%. No a bez rozdílu východ-západ důvodem, motivací voličů k účasti ve volbách rozhodně není burcování k válce a ani nezvládnutá migrační a hopodářská politika Bruselu a spol. (pokud se té katastrofě vůbec dá říkat politika). Motivací je jednoznačně lidové **odmítnutí současné politiky Bruselu, které teprve bude sílit!** Takže rámcově – vítězí odmítnutí podpory války a militarizace, potažmo odmítnutí pokračování zcela nekritické podpory režimu, jež ve válce (s Ruskem) vidí smysl své existence a šanci na přežití! Tato podpora, prováděná Bruselským vedením EU/NATO díky úvěrům (které již dnes nemají státy EU jak splatit) je přitom principiální překážkou pro úspěšné řešení ostatních zásadních problémů, které dnes Evropou zmítají. Nevratně totiž polyká prostředky, které pak chybí doslova všude. Od rozvoje hospodářství, přes energetiku, dopravu, bydlení, školství, kulturu, sociální služby, životní prostředí, zdravotnictví až po ... bezpečnost. Bez ohledu na to, jaké sociopolitické odsudky a

nálepky jsou používány k dehonestaci jak AfD, tak Die Linke (a dnes se záměrně vyhýbám jejich označování pravicí či levicí), se nám momentálně mohou jevit jako spojenci v odporu proti válce, jakkoli se to zdá neuvěřitelné. Je tomu ale opravdu tak? Bohužel, mohutnost vzestupu obou německých vítězných stran v sobě skrývá rizika, která z minulosti dobře známe. Zvláště, jestliže se v AfD schovávají i podporovatelé sudetoněmeckého landsmanšaftu.

Takže závěrem, jaké poučení vyplývá pro nás k našim „komunálkám“? Je jich více, pro dnešek však v zásadě dvojí. První, že k reálnému odmítnutí asociální politiky, počínaje obecní, je třeba získat silnou podporu. Tu však po více než třiceti letech intenzivní pravicové antisociální kampaně nezískáme jen svou existencí. Musíme ji těžce odpracovat aktivním kontaktem s voliči – oběťmi systému! Druhé poučení vede k rozlišení zdánlivě shodného, **tedy rozlišení odporu proti válce od prosazování míru!** Krátce, nevolte ty, kteří jen nechtějí sami vést válku, ale nevadí jim systém, jehož je válka neoddělitelnou součástí! Trvale volte ty, kteří usilují o svět bez válek, o svět přátelství mezi národy, o svět míru bez nadřazenosti kohokoli vůči komukoli! **Volme a získávejme podporu pro RESTART PRO BRNO.**

Ing. Václav FIŠER

(autor je kandidát KSČM v koalici RESTART PRO BRNO, člen MěV KSČM a předseda MěR KČP Brno)

Malé zamyšlení Aleše Růčky ještě k volbám

Vím, že komunální (a senátní) volby se uskuteční již za pár dní. Přesto si nemohu odpustit několik poznámek týkajících se přístupu voličů k samotnému volebnímu aktu. Začnu tím, že se mne mnoho přátel a známých ptalo, jak vidím výsledek nadcházejících voleb. Odpověděl jsem tak, jako vždy – netroufám si predikovat jakýkoliv výsledek, na nejrůznější průzkumy se nejde spolehnout, takže by byl můj názor značně ovlivněn subjektivním zájmem.

Bohužel se obávám – a za několik dnů si to zřejmě **potvrdím, že voliči v Brně opět prokáží, že trpí stockholmským syndromem.** Reptají, že je drahý benzín a nafta, tedy ropa, a plyn. Přesto budou volit představitele stran, jež toto zdražení zapříčinily. Oni to byli, kteří nás přesvědčovali, že si rádi připlatíme za to, když tady nebude ta ošklivá ropa z Ruska? To se nám tím slavným odstřižením se od ruských zdrojů splnilo a teď si konečně můžeme připlatit za demokratickou ropu. Hlavně si však uvědomme, že je to pořád ta samá ruská ropa, jen ideologicky očištěná v indických rafinériích. Když zmiňuji ropu, je třeba si uvědomit, že za její současné vysoké ceny může bezesporu náš velký bratr. A které strany toto bratrství podporují a posilují, všichni dobře víme.

Lze jistě namítnout, že uvedený problém není záležitostí komunální politiky Jistě, to není, ale je třeba vzít v potaz skutečnost a poučení z bývalé vlády, v níž „úřadovali“ i ministři z Brna, ministři, o nichž se jistě nedá říci, že se své funkce - pracovat v zájmu lidu - zhostili úspěšně. Holt **uplatnili své zkušenosti získané právě jako komunální politici v Brně!**

Rád v této souvislosti připomenu, jak se nedávno postavili zastupitelé města Brna ke konání sjezdu SDL v našem městě, kdy přes značný odpor veřejnosti konání tohoto sjezdu podpořili. Považuji za vhodné uvést slova prezidenta Zemana na květnové demonstraci proti konání tohoto sjezdu. Úvodem zmínil, že je to první demonstrace, které se od roku 1989 účastní, neboť je to demonstrace protinacistická. Své vystoupení zakonči návodem, jak se k situaci postavit: Na podzim budou komunální volby. **Voliči by si měli dobře rozmyslet, kteří členové Zastupitelstva města Brna byli pro uspořádání sněmu Sudetoněmeckého krajanského sdružení** v jejich městě. Při volbách se dobře podívat která volební strana sudetům fandí.

V televizi **Aby bylo jasno** před touto manifestací se v rozhovoru s Janou Bobošíkovou prezident Zeman vyjádřil rovněž jednoznačně: *„Teď se láme chleba. A termín kolaborant je termín, který neztratil svoji historickou aktuálnost. Nemohu si vážit lidí, kteří poskytují záštitu*

tomuto sněmu a neváhám mluvit o těchto lidech jako o kolaborantech.“

Jsem přesvědčen, že volič se má poučit. Jistě není čas studovat volební programy jednotlivých stran, s nimiž vstupovali v roce 2022 do zastupitelstva, ale člověk si jistě vybaví, co se před minulými volbami slibovalo, a co se stalo skutečností. I to by mělo být podkladem pro rozhodnutí koho volit. V komunálních volbách sice jde spíše o osobnosti, než o konkrétní strany, ale ve velkých městech jako Brno to tak úplně neplatí. **To mne vede k obavám, že se u voličů projeví zmíněný stockholmský syndrom. Jako komunistovi jsem však samozřejmě optimistou. Jsem přesvědčen, že se nás najde tolik, kteří vhodí svůj hlas jediné levicové kaolici - Restart pro Brno, že zajistíme vstup jejich kandidátů do radnic v některých městských částech a především do velké radnice!**

Na náměstí SNP vrátí kinokavárnu

Opuštěnou Kinokavárnu na náměstí Slovenského národního povstání v Brně - Černých Polích obnoví Městská část Brno-sever. Digitalizaci tohoto kina podpořil 900 000 korunami Státní fond audiovize. Kinokavárna získá plnohodnotnou digitální promítací techniku v DCI kvalitě.

Tento, dnes zanedbaný objekt, Kulturní středisko Omega vyklidil předchozí nájemce do posledního kusu nábytku. Radnice tam chce mít opět regulérní kino s možností občerstvení u stolečků během promítání. *„Žádali jsme o milion, dostali jsme 900 tisíc. To je výborný výsledek. Nepůjde o provizorní promítání, ale o technologii na úrovni Lucerny nebo Kina Art. DCI promítání totiž umožňuje kinům hrát nejnovější filmové novinky současně s velkými multiplexy. K tomu zmodernizujeme sál, který zvládne koncerty i přednášky, a možnost dát si během filmu kafe přímo u stolu. Přesně to, co tomuhle místu odjakživa slušelo“,* řekl místostarosta MČ Brno-sever Martin Glogar.

Městská část začala prakticky od nuly. Předchozí nájemce si při odchodu odvezl veškeré vybavení od kuchyně až po promítací techniku. V únoru skončila rekonstrukce střechy, což byla podmínka pro všechno ostatní. Stavebně-technický průzkum poté ukázal, že je potřeba řešit hydroizolaci základů, ležatou kanalizaci a anglické dvorky. Radnice současně vybírá projektanta celkové rekonstrukce prostoru.

Provoz bude rozdělený. Kavárnu převezme nový provozovatel, kterého městská část už vybrala, jde o stejného, který otevřel brněnskou kavárnu ERA. Sál bude mít na starosti přímo Kulturní středisko Omega, příspěvková organizace městské části, která také podala úspěšnou žádost o dotaci.

Souběžně běží projektování revitalizace celého náměstí SNP. Prostor před kavárnou chce radnice upravit v příštím roce a oba projektanty propojí tak, aby vznikl celistvý veřejný prostor. *„Abych byl realistický, tak na první film a kafe si počkáme na začátek roku 2028. Ale tohle místo má svoje kouzlo a tradici a stojí za to udělat to pořádně. Černá Pole si svoji kinokavárnu zaslouží“,* dodal Glogar. ***(vž)***

Nové domovy pro seniory

Plán péče o stárnoucí obyvatele Brna dostává konkrétní obrysy. Magistrátní radní v srpnu schválili záměr na stavbu nového domova pro seniory na Žebětínské v Kohoutovicích. Jedná se o první projekt z plánu rozšíření péče o seniory na jedenácti místech napříč městem.

Nový domov pro seniory má vyrůst mezi ulicemi Žebětínská a Bašného v brněnských Kohoutovicích. Město na tomto místě počítá se čtyřpatrovou budovou s kompletním zázemím.

Půjde o zařízení s kapacitou 140 míst. V prvním patře plánujeme zázemí a od druhého podlaží pak pokoje pro seniory a společenské místnosti Město musí nejprve nechat zpracovat projektovou dokumentaci a projít celým povolovacím procesem, což potrvá několik let. Náklady radnice předběžně odhaduje na stovky milionů korun. S novým domovem souhlasí i kohoutovická radnice. Konečnou podobu místa i samotné stavby určí chystaná územní studie

Kohoutovice – Stavební dvůr, která napoví, jak se celá čtvrť v dalších letech promění.

Majetkový odbor magistrátu společně s Kanceláří architekta města Brna prověřil a vytipoval celkem jedenáct adres vhodných pro novostavby či rozšíření stávající péče. Nové objekty mají vzniknout v lokalitách Červený kopec, Medlánky, Modřická a Jeneweinova ulice, Vinohrady. Tam dokonce 3 lokality.

Přístavby by měly být postaveny u stávajících Okružní (Lesná), Podpěrová (Medlánky) nebo Holásecká (Brno-Tuřany). Kapacity by se také mohly rozšířit například na volných pozemcích Hospice sv. Alžběty nebo přístavbou v areálu organizace NADĚJE v bohunické Arménské ulici. Seznam vhodných lokalit pro výstavbu budou zastupitelé projednávat v září. Od úvah k realizaci je však daleko a mnohé mohou změnit i nadcházející komunální volby. **did**

Opraví korunu hráze Brněnské přehrady

Oprava koruny hráze Brněnské přehrady začne na konci září. Projde rozsáhlou rekonstrukcí, která si vyžádá úplnou uzavírku silničního přejezdu i pěšího přechodu přes hráz. Po dohodě se zhotovitelem se podařilo dobu uzavírky zkrátit téměř o měsíc. Hráz bude zcela uzavřena od 29. září 2026 do prosince 2027. Pro pěší i jinou dopravu jsou stanoveny náhradní a objízdné trasy. Rekonstrukce vyjde na 46,2 milionu Kč.

Mostovka pochází z roku 1940. Slouží více než 85 let. Její technický stav již neodpovídá současným nárokům na bezpečnost a provoz a dílo vyžaduje kompletní obnovu. *»Nastane demolice všech devíti bloků koruny hráze a vybudování nové konstrukce z prefabrikovaných předpjatých nosníků. Součástí stavby budou nové železobetonové konstrukce mostovky, mostní závěry, nová hydroizolace, zábradlí i nové povrchy komunikace.*

A v neposlední řadě nový sjezd pro umístění kontejnerů pro vyvážení a likvidaci plavenin a plovoucích odpadků kupících se u hráze. Vzhledově bude nová koruna hráze velmi podobná koruně dosavadní«, popsal rozsah opravy generální ředitel Povodí Moravy David Fína.

Pro pěší zůstane zachován přístup po schodištích na obou stranách hráze do podhrází s možností přechodu po lávce, která se nachází asi 800 m směrem po toku řeky u fotbalového hřiště v Kníničkách. Případně je možné využít městskou hromadnou dopravu a autobusem 302 ze zastávky Zoologická zahrada jet do Kníniček na zastávku U Památníku a ulicemi U Památníku a Rekreační dojít k přehradě – tato trasa je vhodnější pro rodiny s kočárky a osoby se sníženou hybností. Objízdná trasa pro osobní dopravu povede ulicí Rekreační přes Kníničky jednosměrně k přístavišti od restaurace U Lva. V opačném směru od přístaviště povede objížďka přes Rozdrojovice a ulici Rozdrojovickou kolem hotelu Maximus Resort zpět na ulici Hrázní.

Úplné uzavírce bude předcházet částečná uzavírka hráze od 31. srpna do 14. září 2026, která souvisí s údržbou malé vodní elektrárny.

(vž) FOTO - Jana KUČEROVÁ

Prezident USA Donald Trump v rozhovoru s novináři prohlásil, že evropské země jsou nyní slabé a k nepoznání. Podle jeho slov Evropa ztratila svou dřívější sílu a její současný stav určují dva klíčové problémy – energetická politika a migrace.

Myslím si, že tyto dva problémy jsou horší než idioti za volantem. Protože to, co blbci mohou s Evropou udělat, právě teď pozorujeme. A to ještě není konec.

Ranní káva s EADaily 09/26 Igor Levitas 20260227

O PRAČKU OD PROBLÉMŮ

Nejsou to lidé z ulice. Jsou to pracující lidé. Ráno vstávají do práce, vodí děti do školy, starají se o rodinu a své účty se snaží platit včas. Přesto žijí od výplaty k výplatě.

Stačí nemoc, výpadek příjmu, rozchod nebo obyčejná porucha pračky za několik tisíc korun a jejich rozpočet se zhroutí.

V Česku se taková situace týká zhruba 1,4 milionu lidí na hranici chudoby.

A potom slyšíme od pravice stále stejné řeči. Ať více pracují. Ať si vytvoří rezervu. Ať jsou zodpovědní. Jenže jakou rezervu si má vytvořit člověk, kterému po zaplacení nájmu, energií, potravin, dopravy a dalších základních výdajů nezůstane téměř nic?

Je to selhání systému, který dokáže vytvářet miliardové majetky na jedné straně a existenční nejistotu pracujících na straně druhé.

Jako komunista odmítám představu, že člověk musí mít štěstí na zdraví, rodinné poměry a zaměstnání, aby mohl žít důstojně.

Práce má člověku zajistit důstojný život. Bydlení nemá být nástrojem k obohacování vlastníků. Zdravotní péče a vzdělání nemají být zbožím podle toho, kolik má člověk peněz.

A především děti nesmějí zažívat horší životní šance jen proto, že se narodily do chudší rodiny.

Miliardy pro nejbohatší nejsou důkazem úspěšné společnosti, pokud miliony pracujících nemají ani několik tisíc korun na nečekaný výdaj.

Dokud bude člověk, který pracuje, žít v permanentním strachu z jednoho nečekaného výdaje, máme jako společnost co měnit. A právě o sociální jistoty pracujících má smysl dál bojovat.

Bohumil SMUTNÝ

Válka pro nás začala 17. září 1938

Tento den je bohužel opomíjeným a nepřípomínaným datem našich dějin. Snad záměrně, snad z neznalosti. Nevím. V tento den vznikla teroristická organizace Sudetoněmecký sbor dobrovolníků – FREIKORPS, která navázala na činnost již v květnu 1938 založené polovojenské organizace Freiwilliger Schutzdients - FS.

FREIKORPS byla organizovanou ozbrojenou složkou "našich" Němců, která byla vycvičena a vyzbrojena Německem, za účelem útoků v našem pohraničí (záměrně pro celé naše pohraničí nepoužívám nacistický propagandistický výmysl Sudety) na československé obyvatelstvo české, slovenské, rusínské i židovské národnosti obého pohlaví a ozbrojené i civilní složky Československé republiky.

Během 2. světové války byl naší exilovou vládou v Londýně, stanoven tento den jako oficiální datum počátku válečného stavu Československa s Německem. **Tímto krokem se Československo stalo historicky prvním státem bojujícím v Evropě ve 2. světové válce a tím pádem se veškeré oběti na československé straně staly válečnými oběťmi.** Bohužel jich byly desítky (přibližně 110) v celém českém pohraničí, a to obzvláště v řadách jednotek Stráže obrany státu.

Celá Evropa usínala s naivní myšlenkou, že žije v míru, ale naši předci již bojovali a umírali v nové válce, aby pro nás, své potomky, uchránili vlast a národ. Zbabělost, podlézavost Hitlerovi a sledování vlastních omezených zájmů Francouzů a Angličanů přivedlo ani ne rok poté do války prakticky celý svět. Nás to stálo přes 360 tisíc mrtvých. Zahynuli na všech frontách 2 světové války, umírali v horách jako partyzáni, v nacistických koncentračních táborech a káznicích... Ale o tom píšu jinde.

Čest památce našim padlým hrdinům! My nezapomínáme.

mjr.v.v. Tibor
místopředseda MěR KČP Brno
foto internet

Zákon na ochranu míru = záruka pro budoucnost

Už jsem to nedávno připomínal (k výročí 1. 9.), ale nemohu jinak, než se k tomu vrátit a znovu připomenout, jak je to strašné, že je dnes nejčastěji užívané z úst politiků a sdělovacími prostředků slovo VÁLKA. Ano, žel je to tak, dnes nejfrekventovanějším slovem, je výraz pro ničení, nejednání a použití síly. Pro některé lidi ve vysokém postavení už není »Válka Vůl«. Tak jak znělo v minulosti i na rockových festivalech. Navíc je až absurdní a z historického hlediska prosto poučení, že »válku nechceme, ale válka proti Rusku bude, resp. musí být«.

Jako bývalý poslanec a právník, který si váží svého vzdělání, citelně postrádám Zákon na ochranu míru. Ten žel zanikl u nás »péčí« bojechtivých překrucovačů dějin, když v roce 2009 byl přijat přes protesty řady odborníků z oboru nový trestní zákoník (ministrem spravedlnosti byl J. Pospíšil) a byl nahrazen méně přiléhavými ustanoveními §§ 406, 407 zákona. Ač to běžně nedělám, byl jsem zvědavý, jak je v této souvislosti dnes nastavena AI, které se někteří klanějí a odborníci uvažují, jak její vývoj zpomalit a nastavit nové limity. Zlé tušení o obsahu informací v AI se naplnilo vzápětí – cituji: »Zákon na ochranu míru (č. 165/1950 Sb.) byl československý komunistický právní předpis přijatý Národním shromážděním dne 20. prosince 1950.«

Umělá inteligence se s tím vůbec nepáře a pokračuje, dodávajíc hlavní podrobnosti:

Účel: Reagoval na výzvu II. světového kongresu obránců míru a oficiálně měl chránit »mírové soužití národů«.

Podstata: Trestal každého, kdo jakýmkoliv způsobem podněcoval k válce, válku propagoval nebo podporoval válečnou propagandu.

Zneužití: V praxi sloužil komunistickému režimu jako nástroj politické cenzury a k pronásledování odpůrců režimu nebo disidentů pod zástěrkou boje proti »štvaní v západním stylu«.

Platnost: Zákon formálně platil až do konce roku 2009, kdy byl definitivně zrušen novými trestními předpisy.

Takže za mír mohou komunisté? Dobře. Já toto obvinění přijímám, ba co víc, jsem na ně hrdý. Kéž by takto obviněných byla většina.

Na oslavách Svátku práce, 1. května 2007, jsem před zaplněným Výstavištěm v Praze pronesl výzvu: ***»Nezavlékejte Českou republiku do náručí USA!«*** Bohužel. Stalo se. Při svých vystoupeních v PS PČR jsem opakovaně zdůrazňoval, zejména při schvalování zahraničních misí české armády (Afghánistán, Irák, Balkán), že: mise nejsou mírové, ale »agresivní a okupační«, že Česká republika by se neměla podílet na akcích NATO, které jasně porušují mezinárodní právo a že finanční prostředky na armádu a mise by měly být raději přesunuty do českého zdravotnictví a školství. Žel podruhé – odezva byla znovu mizivá.

Jako právník zdůrazňuji, že jakákoli propagace války by měla být trestná. Pokud vnímáte, co se dnes děje v Bruselu, s jakou samozřejmostí a přirozeností se tam mluví o budoucí válce proti Rusku, jak zvesela o válce referují média a politici, rozum se zastavuje. Jak hluboko se dnešní společnost propadla, že zabíjení se stalo společenskou normou, společenským standardem. Ani za dob studené války se toto slovo oficiálně neskloňovalo s tak vroucným a zanícením přáním, aby už konečně byla, než se tomu děje dneska. Proto tvrdím i dnes, že je nutný Zákon zdravého rozumu, by tuto iniciativu měl podpořit.

JUDr. Vojtěch Filip

Věřím, že všichni ti, kteří těží z války a přispívají k jejímu vzniku, by měli být zastřeleni hned první den občany své země. **E. M. HEMINGWAY**

Lidstvo musí skoncovat s válkou, jinak válka skoncuje s lidstvem. **J. F. KENNEDY**

Lidé, kteří volí zkorumpované politiky, podvodníky, zloděje a lháře nejsou oběti… nýbrž spolupachatelé. **George ORWELL**

Dukla krvavá, oslavovaná i opomíjená

Když 8. září 1944 Rudá armáda zahájila karpatsko – dukelskou operaci, mělo jít o rychlou akci na pomoc Slovenskému národnímu povstání. Špatné plánování a příprava však zavinily, že se operace změnila v několik týdnů trvající vleklou bitvu, která stála desítky tisíc mrtvých a raněných vojáků.

Vypuknutí Slovenského národního povstání 29. srpna 1944 křížilo útočné plány sovětského vedení, které nemělo v úmyslu překonat horské masívy Karpat. Bylo si vědomo náročnosti rozvíjení bojových operací v horském terénu, a proto měly jednotky Rudé armády původně obejít Karpaty ze severu a pak zaútočit na Krakov. V jižním směru pak měly proniknout do Podunajských nížin. V Karpatech nebylo možné rozvinout taktiku rozsáhlých drtivých tankových úderů, kterou Rudá armáda používala s úspěchem během svých předcházejících ofenzív. Předpokládalo se, že Němci horské masívy sami opustí (aby se vyhnuli obklíčení, až je Rudá armáda obejde ze dvou stran.

Povstání vše změnilo. Sověti začali urychleně plánovat útočnou operaci. Cílem bylo proniknout na slovenské území ze severu a spojení jednotek Rudé armády s povstaleckými silami. Počítalo se s tím, že dvě slovenské divize rozmístěné ve východním Slovensku horské průsmyky otevřou a usnadní sovětským jednotkám rychlý průnik. Vše se ale vyvinulo jinak. Velení německých vojsk operujících od 29. srpna na slovenském území si dobře uvědomovalo důležitost horských průsmyků v oblasti východního Slovenska. Od 31. srpna zahájilo odzbrojování obou slovenských divizí, jejichž příslušníci prakticky nekladli žádný odpor. Tím byly vážně narušeny sovětské plány, protože nyní už zde nezůstaly žádné jednotky, které by mohly zaútočit Němcům do týla. Vše už záleželo na tom, jak rychle se Rudé armádě podaří německou obranu v Karpatech překonat. Úkolem byly pověřeny jednotky 1. a 4. ukrajinského frontu, jejichž velení dostalo na přípravu celé operace pouhé čtyři dny.

Karpaty měl překročit 1. ukrajinský front pod velením maršála Ivana Stěpanoviče Koněva. Hlavní tíha ofenzívy spočívala na bedrech vojáků 38. armády generálplukovníka Kirilla Semjenoviče Moskalenka, která měla vést útok ve směru na město Krosno a dál přes Duklu k Dukelskému průsmyku. Jednalo se o nejkratší a zároveň i nejschůdnější cestu na Slovensko, protože průsmyk se nacházel v nadmořské výšce pouhých 502 metrů nad mořem. Útok mělo provést šest sovětských střeleckých divizí, 1. gardový jezdecký sbor, 25. tankový sbor a také 1. československý armádní sbor pod velením brigádního generála Jana Kratochvíla. Operace se dále zúčastnily i jednotky 1. gardové armády generálplukovníka Andreje Antoniviče Grečka, patřící k sestavě 4. ukrajinského frontu. Vzdušnou podporu měly útočícím jednotkám poskytnout 2. a 8. letecká armáda.

Plán optimisticky předpokládal rychlé zničení nepřátelských sil a spojení s povstaleckými jednotkami během tří až čtyř dnů po přechodu hor. Pátá den měl být obsazen Prešov! Bez pomoci obou slovenských divizí se však jednalo o velmi obtížný úkol, což si zřejmě uvědomoval i Koněv, který v předvečer útoku prohlásil: „Buď Karpaty přejdeme, nebo na nich padneme!“ Pro obrovské množství sovětských i československých vojáků mělo bohužel nastat to druhé. Německá obranná postavení byla velmi dobře vybudovaná a tvořil je systém jednotlivých opěrných bodů vzdálených od sebe čtyři kilometry. Prostor mezi nimi byl zajišťován hlídkami a kryt palbou děl, minometů a kulometů. Němci měli v prostoru plánovaného sovětského úderu rozmístěny jednotky 1. tankové armády generálplukovníka Gottharda Heinrici-

ho, který zároveň velel armádní skupině nesoucí název podle jeho příjmení. Proti 38. armádě stáli vojáci XXIV. tankové sboru pod velením generálporučíka Friedricha Beckera.

Sovětský úder začal ráno **8. září 1944** dělostřeleckou palbou a leteckými údery na postavení nepřítele severozápadně od Krosna. V 8:45 vyrazila do útoku pěchota doprovázená tanky a samohybnými děly. První zákopy s německými obránci byly překonány poměrně rychle a nepřátelská kulometná hnízda byla ničena přímou střelbou z děl. Jednotkám sovětské 305. střelecké divize se do večera podařilo postoupit o 6 – 7 kilometrů a zdálo se, že vše půjde poměrně hladce. Také dvě divize od 101. střeleckého sboru prolomily německé pozice západně od Krosna, přičemž 70. gardová střelecká divize překonala první i druhé nepřátelské postavení a do večera pronikla do hloubky 10 kilometrů.

Samotné boje o Krosno však již tak jednoduché nebyly. Sovětští vojáci sice obsadili v těžkých bojích předměstí, ale dál už se jim postoupit nepodařilo. Východně od města německá 68. pěší divize všechny pokusy o průlom odrazila. Do večera 8. září tedy střelecké divize 38. armády postoupily místy až do hloubky 12 kilometrů, ale pouze ve střední části útočného pásma. Na ostatních úsecích se Rudé armádě nezdařilo prolomit obranná postavení Němců a celý plán ofenzívy začal váznout. Krosno zůstávalo v německých rukách, a jelikož představovalo důležitou silniční křižovatku, na přetížených přístupových cestách vznikl značný chaos a nepořádek. Němci začali urychleně stahovat do ohroženého prostoru posily.

O nasazení československých vojáků během operací směřujících k proniknutí na území Československa měli z pochopitelných důvodů jeho političtí i vojenští představitelé velký zájem. Účast v bojích požadoval na Koněvovi i generál Kratochvíl, přestože výstavba mnoha sborových jednotek ještě neskončila. Žádosti bylo vyhověno a 4. září dostal sbor rozkaz přesunout se k 38. armádě. Jeho nepřipravenost výmluvně dokumentuje skutečnost, že měl ve stavu včetně mužstva náhradního pluku a 1. čs. stíhacího pluku jen 16 171 osob, takže do plného stavu chybělo bojovým jednotkám 4 300 vojáků. Přesto se jednotky sboru soustředily 7. září v lese východně od Krosna a následujícího dne vyrazili vojáci 1. a 3. brigády k frontové linii. Kvůli zmatkům a přetížení silnic však již nemohli v průběhu 8. září do bojů zasáhnout. Následujícího dne jednotky 38. armády obnovily svůj nápor, ale Němcům se v prudkých bojích dařilo postup útočníka ještě více zpomalit. Také první bojové nasazení československých jednotek neskončilo dobře. Zcela selhal průzkum a obě brigády se dostaly do bojů s nepřítelem dříve, než to jejich velení předpokládalo.

1. brigáda pod velením generála Ludvíka Svobody narazila v prostoru Machnówky na silná postavení nepřítele a němečtí vojáci 75. pěší divize podnikli mohutný protiútok. Důstojníci se s vypětím všech sil zabránili panice. Některé jednotky se daly na útěk a několik vojáků bylo dokonce zastřeleno za zbabělost. Také 3. brigáda podplukovníka Karla Střelky se dostala u Wrocanky do silné německé palby v době kdy byla v pochodovém tvaru. Následoval útok německých tanků i pěchoty, který se podařilo zastavit až palbou protitankových děl ráže 76 mm a baterie houfnic ráže 122 mm.

Situaci se nakonec podařilo zvládnout a českoslovenští dělostřelci ještě 9. září účinně zasáhli do bojů. Večer vytlačila 1. brigáda s podporou sovětských tanků Němce z vesnice Bóbrky a postoupila o dva kilometry, ale pak musela přejít do obrany. Celkově proběhlo první nasazení československého armádního sboru neúspěšně. Během jediného dne ztratil 769 padlých, nezvěstných a raněných vojáků, aniž by dosáhl významnějších úspěchů. Tyto ztráty byly u československých jednotek v průběhu jediného dne nejvyšší za celou 2. světovou válku. Ani sovětské jednotky nezaznamenaly v průběhu 9. září větší úspěch. Časový plán celé operace se defi-

nitivně zhroutil. Deprimovaný Koněv v této situaci sáhl k personálním změnám a odvolal generála Kratochvíla z funkce velitele sboru. Velení převzal Ludvík Svoboda. Tento krok konzultoval velitel 1. ukrajinského frontu se Stalinem a jako důvod uvedl, že Kratochvíl prý: „nezvládl velení sboru a nedovede organizovat boj a pevně řídit vojska."

Po neúspěších prvních dvou dnů útoku posílil Koněv 38. armádu 4. gardovým tankovým sborem. V následujících dnech si sovětské jednotky krok za krokem probojovávaly cestu kupředu, ale jejich postup byl kvůli tvrdé německé obraně stále velmi pomalý. Nasazení posil příliš nepomohlo, neboť obranu zesilovali i Němci, mimo jiné i nasazením jednotek původně určených k potlačení povstání na Slovensku. Českoslovenští vojáci pak po počátečních problémech prokázali své kvality v krvavém střetu o kótu 534, kterou dobyli v noci na 11. září příslušníci 1. brigády. Z tohoto kopce totiž bylo možné ovládat silnice procházejícím městečkem Dukla a Wehrmacht tak po ní již nemohl přisunovat své posily. Vojáci 1. čs. sboru pak tento opěrný bod udrželi i přes urputné protiútoky Němců v následujících čtyřech dnech, kdy kóta v těžkých bojích změnila celkem sedmkrát svého majitele. Přes hrdinství československých i sovětských vojáků však postup vázl a Němci stále ovládali terén, který měl být podle původního plánu ofenzívy už dávno dobyt.

Za prvních sedm dní bojů se 38. armádě podařilo prolomit jen první pásmo německé obrany a to ještě pouze v úzkém úseku. Nepřítel navíc podnikal řadu protiútoků, což sovětský postup dále ztěžovalo. Protože boje v předpolí městečka Dukla nepřinášely výsledky, rozhodlo se sovětské velení přenést hlavní nápor na levé křídlo 38. armády, kde byla nasazena i 2. československá paradesantní brigáda plukovníka Vladimíra Přikryla. Ani útok zahájený 15. září ovšem nedosáhl očekávaných výsledků. Sovětští tankisté sice postoupili do hloubky 4 – 5 kilometrů. Prolomit druhé pásmo nepřátelské obrany se útočícím jednotkám nepodařilo. V následujících dnech sovětské útoky pokračovaly a českoslovenští vojáci 16. září po těžkých bojích ovládli důležitý opěrný bod Besko na řece Wisloku. Velmi úspěšný byl také 1. prapor 2. paradesantní brigády, jehož příslušníci pronikli do hloubky asi šesti kilometrů a obsadili několik polských osad. Nakonec 18. září dobyli vesnici Pulawy.

Sovětské i československé jednotky postupovaly velmi pozvolna a za těžkých ztrát se v odpoledních hodinách 20. září podařilo vojákům 4. gardového tankového sboru probojovat k Dukle, která byla v pouličních bojích dobyta. Došlo k tomu, ale až třináctý den ofenzívy, zatímco podle původních Koněvových plánů měla být Dukla obsazena již druhého dne. Útočily i jednotky 4. ukrajinského frontu a byli to příslušníci 1. praporu 900. horského střeleckého pluku 242. horské střelecké divize generálmajora Lisinova, kterým se jako prvním podařilo **20. září 1944 proniknout na československé území v prostoru kóty 823 u vesnice Kalinov.**

Generál Heinrici přesunul proti pravému křídlu 1. gardové armády svou 1. tankovou divizi, kterou stáhl právě z prostoru Dukly. Její příslušníci podnikli 21. září silný protiútok a sovětští vojáci museli ustoupit o 2 – 3 kilometry. Další německé protiútoky proběhly 22. a 23. září, ale většího úspěchu se už Wehrmachtu dosáhnout nepodařilo. Němci tedy na všech úsecích bojů pomalu ustupovali, ale kladli stále velmi tvrdý odpor.

1. československý armádní sbor ztratil za prvních patnáct dní operace na mrtvých, raněných a nezvěstných celkem 3 406 mužů. Problémy též přinášelo zhoršující se počasí v podobě ranních mlh a neustálého deště, který působil komplikace hlavně na přísunových komunikacích. Generál Moskalenko vydal 38. armádě 26. září rozkaz k novému útoku, ten ale vzhledem ke špatnému počasí začal až o čtyři dny později. Útočící sovětské jednotky opět narazily na sil-

nou obranu protivníka a došlo k těžkým bojům, kdy každý územní zisk musel být vykoupen velkými ztrátami na lidech a materiálu.

Čechoslováci se pokoušeli probít útokem od vesnice Zyndranowa k Dukelskému průsmyku a přitom podstoupili několikadenní těžké boje, během nichž byla postižena zejména 1. samostatná tanková brigáda. Přes vynaložené úsilí nepřinesl nápor 38. armády až do 4. října očekávaný výsledek a její útvary pronikly pouze o 5 – 10 kilometrů kupředu. Německé velení se však obávalo, že by Rudá armáda mohla proniknout do týlu jejich jednotek a proto se v noci z 5. na 6. října začali vojáci Wehrmachtu z Dukelského průsmyku stahovat. Ráno **6. října** následoval nový sovětský útok a průsmyk byl po boji s německým zadním vojem obsazen. **Příslušníci československého armádního sboru tak poprvé pronikli na půdu své vlasti a osvobodili vesnici Vyšný Komárník.** Potkala je však další tragédie, když jen asi sto metrů za hraniční čárou najel se svým automobilem na německou minu velitel 1. československé brigády brigádní generál Jaroslav Vedral a utrpěl smrtelné zranění. Po obsazení průsmyku pokračovaly údery Moskalenkových jednotek dál, ale počasí se pořád zhoršovalo a navíc Němci podnikali stále častější protiútoky. Na konci října tedy přešla 38. armáda do obrany. S úkolem překonat Karpaty útočily i jednotky 1. gardové armády 4. ukrajinského frontu, ale tyto útoky uvázly v těžko prostupném zalesněném terénu na západních svazích pohoří.

Oficiálně byla karpatsko – dukelská operace ukončena 28. října 1944. Ve spěchu vypracovaný plán byl příliš optimistický a časový harmonogram prostě nešlo za stávající situace dodržet. Hlavního cíle v podobě pomoci povstání na Slovensku se tedy dosáhnout nepodařilo, protože Němci povstalce v průběhu října rozdrtili. Jejich zbytky přešly v horách na partyzánský způsob boje. Je sice pravdou, že německé velení muselo některé jednotky určené k boji proti povstaleckým silám stáhnout k Dukle, ale i ty zbývající byly dostatečně silné, aby povstání nakonec potlačily. Ocenit je však třeba skutečnost, se kterou sovětští a českoslovenští vojáci i v nepříznivých podmínkách a těžkém terénu bojovali a způsobili nepříteli těžké ztráty. Celkově padlo či zůstalo v karpatsko – dukelské operaci nezvěstných 21 000 vojáků Rudé armády a dalších 63 000 pak bylo raněno. Ztráty 1. československého armádního sboru se vyšplhaly na 935 padlých, 756 nezvěstných a 4 518 raněných. Na německé straně lze ztráty těžko stanovit.

mjr.v.v.Tibor DÁVID,
s použitím internetu a memoárové literatury
foto internet

Našli jsme na internetu

Mlynářova dcera z Moravy,
aneb skutečná první dáma

Úvodem:

*My všichni poněkud postarší máme velmi dobře v paměti třeba i knížku „**Z Buzuluku do Prahy**“, která nás uchvacujícím způsobem seznámila s trnitou cestou 1. čs. armádního sboru při osvobozování tehdejšího Československa, kterému po celou dobu jeho existence velel pozdější generál Ludvík Svoboda. Pokud jsme o to stáli, víme o něm na rozdíl od dnešních generací mnohé. Málo jsme ale i my věděli o jeho osobním zázemí. Tyto následující řádky by to měly alespoň trošku napravit…*

Irena Svobodová, rozená Stratilová, se narodila 10. ledna 1901 v moravské vesničce Cvrčovice. Její otec vlastnil mlýn; rodina nehladověla, ale ani neměla nazbyt. Jako nejstarší z osmi dětí se Irena od dětství starala o šest mladších sourozenců.

Když v Evropě zuřila první světová válka, dospívala rychle – už v patnácti letech pracovala a pečovala o válečné uprchlíky, kteří našli útočiště v jejím rodném kraji. Byla laskavá a obětavá k slabším, což jí zůstalo po celý život – stejně jako hluboký smysl pro povinnost a disciplínu.

Po vzniku samostatného Československa okusila také špetku štěstí. V lednu 1922 vyrazila s kamarádkami na ples v Kroměříži, a právě tam na ni čekalo osudové setkání : padla si do oka s mladým důstojníkem Ludvíkem Svobodou,

pohledným legionářem, který se teprve nedávno vrátil z dalekého Ruska po dobrodružné anabázi legií po Transsibiřské magistrále.

Slovo dalo slovo, následovala schůzka, potom další, a za necelý rok od prvního tance si řekli své **ano** při církevní svatbě na poutním Velehradě. On byl sedmadvacetiletý voják s válečnými zásluhami, ona dvaadvacetiletá mlynářova dcera s jiskrou v očích.

Krátce po svatbě odjeli manželé Svobodovi na dalekou Podkarpatskou Rus, kde Ludvík nastoupil ke 36. pěšímu pluku jako štábní kapitán. Ocitli se na konci světa – v kraji legendárního zbojníka Nikoly Šuhaje, v zemi dřevěných kostelíků a chudých horských vesnic. Jejich první domov byl skromný: *„Jedinými kusy nábytku byly postel, stolek a dvě židle. Obrácené hrábě posloužily jako věšák,“* vzpomínal později Ludvík a obdivoval, s jakou vynalézavostí jeho žena tyto těžké podmínky zvládala.

Irena vedla jednoduchou domácnost a současně se snažila pomáhat lidem v okolí, kteří na tom byli ještě hůře než oni. Brzy na Podkarpatské Rusi rozšířili rodinu – v květnu 1924 se jim narodil syn Miroslav a o rok později dcera Zoe.

Koncem 30. let Svobodovi opustili Užhorod a vrátili se zpět na rodnou Moravu. Usadili se v Kroměříži, kde Ludvík pokračoval ve vojenské kariéře a Irena pečovala o děti. Jejich manželství bylo harmonické a překvapivě velmi vyrovnané – říkalo se, že hlavou rodiny je tichá a racionální Irena, zatímco Ludvík si promítal své ambice do syna Mirka a vychovával ho vesměs „po vojensku“... Jenže klid rodinného života netrval dlouho.

Skrýš před smrtí

Na podzim 1938 otřásla Československem **mnichovská zrada**. Kapitulace a rozpad první republiky dolehl těžce i na Irenu a Ludvíka. Když pak v březnu 1939 obsadila německá armáda zbytek země, Ludvík Svoboda neváhal – odešel do ilegality a přes Polsko uprchl bojovat proti nacistům.

Manželé se předem domluvili: Irena zůstane doma s dětmi a pokusí se nějak krýt jeho nepřítomnost. Svobodovi tehdy žili jen z Ludvíkova důstojnického platu; pokud by okupanti pojali podezření, rodinu by čekala perzekuce. Irena proto všem tvrdila, že manžel slouží kdesi daleko, a mezitím se sama zapojila do odboje. **Považovala to za samozřejmost** – stejně jako mnozí další vlastenci, vychovaní v prvorepublikové demokracii. Sháněla potraviny pro rodiny zatčených, pomáhala uprchlíkům z obsazeného pohraničí, a dokonce se podílela také i na organizování útěků pronásledovaných důstojníků do zahraničí.

V létě 1941 se Irena zapojila do spolupráce se skupinou parašutistů vyslaných z exilu. Riskovala vše – až gestapo nakonec její odbojovou činnost odhalilo pomocí nastrčeného provokatéra. V listopadu 1941 vtrhli nacisté do domu Svobodových. **Přišli si tam pro její rodinu, a osmnáctiletého syna Mirka odvedli přímo z domu**. Ještě téže noci Irena s dcerou na nic nečekaly a utekly postranním vchodem do tmy. Brzy poté ale gestapo zatklo i širší příbuzenstvo.

Miroslav Svoboda byl deportován do Mauthausenu, kde ho nacisté umučili v únoru 1942. Téhož osudu se dočkala Irenina matka Anežka i její bratři Jaroslav a Eduard – zahynuli v koncentračních táborech během války. Irena tak zůstala sama se sedmnáctiletou dcerou, na útěku, bez domova. Obě se skrývaly u přátel a dobrých lidí, kteří riskovali vlastní život, aby jim poskytli úkryt. Zimu 1941 přečkaly v jedné venkovské faře, poté se několik let ukrývaly na různých místech Moravy.

V květnu 1945 se Irena Svobodová konečně dočkala osvobození. Po šesti letech odloučení znovu spatřila svého muže Ludvíka, který se nyní vrátil s vítěznou armádou z východní fronty.

Radost z konce války však kalil nepředstavitelný smutek: **téměř nikdo z jejich blízkých nepřežil**. Kromě syna a sourozenců přišla Irena i o 15 dalších členů rodiny, které nacisté věznili a týrali v internačních táborech. Takovou bolest nelze utišit.

V novém režimu

Po válce se manželé Svobodovi upnuli k práci, aby vytěsnili tragické vzpomínky. Věřili, že budují nový a lepší svět. Ludvík se jako hrdina od Dukly rychle zapojil do poválečné armády a politiky, a Irena dál věrně stála po jeho boku – tak, jak byla zvyklá po celý život.

V listopadu 1945 byl generál Svoboda jmenován **ministrem národní obrany**, a Irena se tak ocitla v roli manželky prominenta. Ale nové postavení ji nezměnilo. „*Musíš umět obstát v každé situaci“,* říkala si. Namísto společenského poletování se vrhla do charitativní činnosti – stala se aktivní členkou Československého červeného kříže, pomáhala válečným vdovám a sirotkům, navštěvovala nemocnice. Oficiální recepce a ceremoniály příliš nemilovala, přesto však je po boku svého muže – ministra, zvládala se ctí a důstojností.

Naděje poválečných let však netrvaly dlouho. Únor 1948 přinesl nastolení komunistického režimu. Ludvík Svoboda vstoupil do komunistické strany (KSČ) a veřejně podpořil nový pořádek – pro bývalého velitele, který bojoval po boku Rudé armády, to bylo logické vyústění ideálů. Pro Irenu, vychovanou v masarykovské demokracii, však bylo **trpké přihlížet**, jak rychle nová vláda jedné strany pošlapává svobodu a demokracii. Nikdy si veřejně nepostěžovala, ale všichni jejich blízcí cítili její zklamání.

Ani oddanost nastolenému režimu nezabránila tragédii. Na podzim 1952, v atmosféře politických procesů, byl **zatčen i Ludvík Svoboda**. Zatímco on putoval do vyšetřovací vazby, Irena neváhala a podnikla odvážný krok: vydala se přímo za tehdejším premiérem Antonínem Zápotockým, aby pro manžela nejen orodovala, ale požadovala i vysvětlení.

Několik týdnů poté byl generál Svoboda skutečně propuštěn – paradoxně mu k tomu pomohli i sovětští představitelé, kteří se zastali svého válečného druha. Irena si pro něj přijela k bráně věznice osobně.

Následující roky Svobodovi pak žili raději v ústraní. Stáhli se z veřejného života, odjeli na Vysočinu do rodné vsi Hroznatín, a pomáhali tam založit nové jednotné zemědělské družstvo. Z hrdiny národa se stal **venkovský zemědělec**. A Irena? Zase mlynářova dcera. V chladu listopadových rán společně krmili dobytek a vzpomínali na časy, kdy bývali mladí a plní snů…

Teprve po smrti Stalina se politické klima v republice uvolnilo a Ludvík Svoboda byl v roce 1954 rehabilitován. Manželé se mohli vrátit do Prahy, kde Ludvík dostal podřadnou funkci ve vojenské akademii. Do vysoké politiky se už nehrnul – oba měli pocit, že nejlepší léta i nejhorší utrpení mají snad konečně za sebou.

První dáma

Začátkem 60. let prodali Svobodovi dům a natrvalo se usadili v malé vile se zahradou v pražském Břevnově. Irena pěstovala růže, chovala včely a těšila se z každodenních maličkostí. Žili jako obyčejní penzisté a věřili, že je čeká klidné stáří.

Osud ale rozhodl jinak. V dubnu 1968 – v onom třaskavém roce plném euforie – byl třiašedesátiletý Ludvík Svoboda zvolen prezidentem republiky.

Dubčekovo reformní vedení hledalo na Hrad kandidáta, jehož jméno nebylo poskvrněno stalinskými čistkami. A Ludvík se tu, jako válečný veterán i oběť padesátých let, přímo nabízel. A tak se Irena **zcela nečekaně stala první dámou.**..

Na Pražský hrad se zpočátku stěhovala s rozpaky – nepotrpěla si na okázalost. Nové prostředí si ji ale brzy získalo, a ona se v souladu se svou výchovou, povahou i životními zkušenostmi v podstatě od počátku snažila, aby prezidentské sídlo bylo pro všechny co nejútulnějším prostředím. Jako paní domu zavedla

pevný řád. **Trvala například i na tom, že ani prezident nemá jíst na účet státu. Odmítla bezplatné zásobování hradní kuchyně a za potraviny i drogerii platila z vlastní kapsy, jako každý jiný člověk. Zaměstnanci Hradu ji i za to milovali – chovala se k nim vždy skromně a laskavě.**

Jako první dáma se zároveň **naplno vrátila ke své životní vášni – pomoci druhým**. Záštitu poskytla řadě charitativních projektů; nejvíce ji však oslovily SOS dětské vesničky, které nabízely opuštěným a ohroženým dětem náhradní rodinu. Cítila, že právě děti poznamenané válkou či bídou potřebují největší pozornost. Díky jejímu úsilí se podařilo během krátké doby nashromáždit 30 milionů Kčs na výstavbu prvních SOS vesniček v Československu, a roku 1970 osobně pokládala základní kámen pro první z nich, v Doubí u Karlových Varů. Možná v každém tom osiřelém dítěti vzdáleně viděla svého ztraceného syna. Kdoví…

Veřejnost si svou první dámu Irenu Svobodovou oblíbila. Ona nebyla jen reprezentativní postava po boku hlavy státu – **byla jednou z nich**. Lidé na mítincích vždy vzpomínali, jak stávala nenápadně stranou, s jemným úsměvem rozdávala květiny, hladila děti po vlasech, a vždy raději naslouchala, než sama mluvila.

Když v srpnu 1968 do Československa vtrhla cizí vojska, oněměla hrůzou stejně jako celý národ. Její manžel setrval ve funkci i během temných let normalizace, ale Irena jako by se stáhla ještě více do sebe. Snášela tíhu dějinných zvratů tiše, s onou **empatickou zdrženlivostí**, jež byla vlastní celému jejímu životu.

Poslední léto

Na jaře 1975 musel Ludvík Svoboda ze zdravotních důvodů opustit prezidentský úřad. S Irenou se odstěhovali z Hradu zpět do svého břevnovského domku. Po slavnostech a fanfárách zůstalo ticho. Většinu času teď Irena trávila péčí o nemocného muže – **do poslední chvíle stála po jeho boku**, tak jako po uplynulých padesát let.

Když generál Svoboda 20. září 1979 zemřel, držela ho za ruku a na tváři cítila jeho poslední vydechnutí. Pohřbili ho s národními poctami na Vyšehradě. Irena stála u rakve tiše, bez slz, oči zavřené. Možná si představovala, že tenhle okamžik už prožila – kdysi v roce 1942, když dostala zprávu o smrti svého syna. Tehdy se však plakat bála...

O necelých deset měsíců později, 17. července 1980, vyprovodil skromný zástup smutečních hostů na kroměřížský hřbitov také **Irenu Svobodovou**. Její jméno se objevilo v novinách sotva na pár řádcích... Žádné dlouhé nekrology, žádný pompézní hold...

Nu – myslím, že ani tento článek nepotřebuje svůj zvláštní závěr …

Foto ***Karel MEVALD***

Klub českého pohraničí v Brně úspěšně žije

Bezesporu nejviditelnější veřejnou prezentací činnosti KČP v Brně byla spoluúčast na organizaci protestů proti 76. sjezdu Sudetoněmeckého landsmanšaftu v Brně. To byla skutečně zásadní událost. Která do značné míry nasměrovala další činnost nejen klubu v Brně, ale celostátně. Plně se naše brněnská aktivita zúročila na letošním červnovém XII. Národním sněmu KČP v Praze, kde byl **předseda MěR Brno Ing. Václav Fišer zvolen do vedení Národní rady!** Význam brněnského protestu byl následně oceněn i při slavnostním výročním setkání jihomoravských klubů ve Znojmě 11. července při příležitosti výročí přijetí zákona o ochraně státních hranic (ČSSR - zákon č. 11/1951 Sb.).

Tím ovšem samozřejmě nebyla aktivita brněnského KČP pro letošek vyčerpána. Hned 25.

července se naši členové a sympatizanti zúčastnili již tradičního pochodu k poctě Milana Rastislava Štefánika, spoluzakladatele Českosloven-

ska, ve slovenské Brezové pod Bradlom a nechali zavlát klubový prapor na mohyle, vybudované v roce 1928 na jeho počest.

Ve slavnostní ceremoniální aktivitě budeme samozřejmě pokračovat. Série podzimních pamětních aktů, spoluorganizovaných Městskou radou KČP Brno započala již 27. srpna při shromáždění k výročí Slovenského národního povstání, tradičně u pomníku na Náměstí SNP v Černých Polích (zatím jej nikdo přejmenovávat ani bourat nechce) a 5. září jsme se zúčastnili se již 35. mezinárodního setkání občanů SR a ČR na Slovensku při příležitosti výročí SNP. Ve spolupráci s MěV KSČM Brno jsme byli aktivní i při připomenutí 88. výročí Mnichovské dohody 30. září 1938, při příležitosti státního svátku dne české státnosti 28. září.

V nejbližší době budeme organizovat shromáždění k 28. říjnu u pomníku prezidenta E. Beneše na Veveří, spoluorganizovat shromáždění k 17. listopadu, letos symbolicky při památníku v Kounicových kolejích a především zveme k účasti na slavnostním výročním pietním shromáždění 14. listopadu v obci Hroznatín k poctě prezidenta osvoboditele, arm. Gen. Ludvíka Svobody.

Ceremoniální činnost je přitom sice ta viditelnější naše aktivita, nikoli však hlavní! V duchu našich stanov usilujeme především o osvětu a rozvíjení vlastenectví a – **budeme rádi, když se k nám aktivně připojíte!**

S pozdravem **„Jen zůstane-li naše pohraničí české, zůstane českou i celá naše vlast“**

Ing. Václav FIŠER, předseda MěR KČP Brno

FOTO

Fidel Castro má místo ve světovém panteonu osobností, ať se to jeho odpůrcům líbí nebo ne

Pro současné připomenutí 100. výročí narození Fidela Castra Ruze jsem využil publikaci Ignacia Ramoneta, abych Vám z obsahu publikace „Castro – životopis pro dva hlasy“ přiblížil Fidelovy myšlenky, které pokládal za důležitější než zbraně. Odrazila se v nich zkušenost, nashromážděná za desítky let vlády, bojů a odporu zejména se Spojenými státy americkými. Mohu pouze a jen souhlasit s autorem publikace, že jen málo lidí poznalo slávu vstoupit za svého života do dějin a stát se legendou. Fidel Castro je jedním z nich, protože:

Svůj úřad hlavy státu zastával více než 40 let,

Musel se utkat s deseti prezidenty USA (Dwight Eisenhower, John Kennedy, Lyndon Johnson, Richard Nixon, Gerald Ford, Jimmy Carter, Ronald Reagan, George Bush st., Bill Clinton, George Bush ml.),

Udržoval osobní a často i přátelské vztahy s politiky světa, kteří udávali směr po roce 1945 (Džaváharlál Néhrú, Gamál Násir, Josip Tito, Nikita Chruščov, Olof Palme, Willy Brandt, Ben Bella, Jásir Arafat, Indira Gándhiová, Salvador Allende, Leonid Brežněv, Michail Gorbačov, François Mitterand, Ťiang Ce-min, Jan Pavel II., Nelson Mandela, král Juan Carlos a další),

Poznal nejvýznamnější intelektuály, umělce a osobnosti (Ernest Hemingway, Pablo Neruda, Jorge Amado, Gerald Depardieu a další),

Jeho malá země uskutečňovala pod jeho vedením politiku velké mocnosti na světové úrovni a dokázala se postavit Spojeným státům americkým, které ho nedokázali zničit nebo odstranit ani přes 628 pokusů o atentát, a ani nedokázali změnit směr kubánské revoluce.

Známá je Karibská krize v roce 1962, kdy byl svět na pokraji 3. světové války. Tehdy USA vyvolaly konflikt proti umístění sovětských raket na Kubě. Kuba však nechtěla dopustit opakování Gironu z roku 1961, a proto souhlasila s umístěním sovětských raket na svém území.

Známá je blokáda Kuby USA od roku 1960, která trvá dosud ve formě hospodářské války, i přes nesouhlas OSN a v současné době již vykazuje parametry genocidy.

Známé jsou i ideologické a mediální války USA proti Kubě prostřednictvím rádia José Martí a televize Martí z území Floridy. Za prezidenství Václava Havla se proti Kubě nebývale zapojili i disidenti z České republiky, organizace Člověk v tísni, tisk a vybraní turisté. V souvislosti s tím byli na Kubě internováni Ivan Pilip, Jan Bubeník, Miss Helena Houdová a psycholožka Marie

Kraftová. Zpět byl z Havany vrácen senátor Karel Schwarzenberg a vyhoštěn byl i pracovník českého velvyslanectví na Kubě Stanislav Kázecký. Obdobně byli do podvratné činnosti zapojeni za úplatu novináři světa, kteří šířili o Kubě nepravdy.

V 80. letech byla Kuba v čele Hnutí nezúčastněných zemí. Podpořila osvobozenecké hnutí v Salvadoru, Guatemale, Nikaragua. Přímou vojenskou pomoc poskytla Etiopii a Angole.

Po vítězství Huga Cháveze ve Venezuele v prosinci 1998 do prosince 2006 byli ve volbách demokraticky zvoleni levicoví kandidáti také v Argentině (Néstor Kirchner), v Brazílii (Lula da Silva), v Uruguai (Tabaré Vázquez), v Panamě (Omar Torrijos), na Haiti (René Préval), v Chile (Michelle Bacheletova), v Bolívii (Evo Morales), v Nikaragui (Daniel Ortega) a v Ekvadoru (Rafael Correa). Ve všech případech jim byla vzorem Kuba a Fidel Castro.

Vítězstvím revoluce a příchodem Fidela Castra došlo na Kubě k:

Odstranění analfabetismu. Většina objektů kasáren byla vzápětí po revoluci přebudována na školy a následně byly vybudovány nové internátní školní areály uprostřed polí. Opatřeními byla vymýcena negramotnost a zajištěn dostatek odborníků, umožňujících poskytovat služby i v zahraničí,

Odstranění rasismu. Při našich zájezdech jsme obdivovali ohleduplný takt při vzájemných jednáních obyvatel různé barvy pleti,

Pozemkové reformě a přidělení půdy těm, kteří na ni pracovali. Obdobně postupně došlo i k zestátnění v ostatních oblastech,

Zavedení bezplatného zdravotnictví, včetně vlastního vzdělávání mediků a lékařů nejen pro Kubu, ale i pro další země Latinské Ameriky a jiné vybrané státy. Dostupnost lékařské péče napomohla snížit dětskou úmrtnost na světovou úroveň a vedla k prodloužení délky života, srovnatelnou s ČR.

Po pádu socialismu a rozpadu SSSR v roce 1991 došlo zásluhou Fidela Castra na Kubě k zavedení „zvláštního režimu“, což umožnilo Kubě přežít a udržet socialistický charakter revoluce. Nastalé ekonomické problémy souvisely vyvolanou potravinovou nouzí, výpadky elektřiny, s rozšířením přídělového systému a omezením určitých svobod. Přesto je Kuba důležitým vzorem pro miliony vyděděnců planety, a i jiné země Latinské Ameriky se snaží uplatnit tento politický model.

Předání funkci Fidela chtěly Spojené státy americké zneužít. Proto dne 10. června 2006 požadovali, aby strategie nástupnictví Castrova režimu nebyla úspěšně završena, a to vytvořením páté kolony na Kubě. Fidel Castro 31. července 2006 předal poprvé od roku 1959 dočasně všechny své funkce skupině sedmi lidí, v čele Raulem Castrem. Americká národní nadace vyzvala z Floridy ihned k vojenskému nebo občanskému povstání, které mělo svrhnout režim. Rok 2006 uběhl a život na Kubě pokračoval normálním směrem a pokračuje dosud.

Ať se to odpůrcům líbí nebo ne, Fidel Castro má místo ve světovém panteonu osobností, které bojovali za sociální spravedlnost a které podali důkazy o solidaritě s utlačovanými na této planetě. Jak řekl brazilský katolický teolog a bývalý poradce prezidenta Luly Frei Betto: „Fidel Castro osvobodil svůj národ nejen od hladu, ale také od negramotnosti, žebráctví, kriminality a podřízení impériu“.

Fidel Castro, plný nápadů, je politickým tvůrcem jako tvůrce na poli malířství nebo hudby. Vášnivě věří tomu, co dělá. Slova se stávají skutečností. Má vnitřní potřebu komunikovat s veřejností. Slovem přesvědčuje. Umí nadchnout a sklízet bouře potlesku. Jeho mluvu ocenili spisovatelé Gabriel Márquez (španělský esejista) a bývalý prezident Ekvádoru Lenín Moreno. Francouzský prezident François Mitterand řekl, že na něj největší dojem udělal Charles de Gaulle, Michail Gorbačov a Fidel Castro pro jeho schopnost předjímat budoucnost a jeho smysl pro historii. Jeho myšlení je košaté jako strom. Vše se rozvětvuje a spojuje do řetězce.

Jozef ŠTOFAN
předseda Česko-kubánského přátelství, Brno

Minulost je minulost, a tady vedle ní je budoucnost. **G. Greene**

Říjnové kalendárium události často určených k zapomenutí

1. 1897- v Praze vyšlo 1. číslo Práva lidu - oficiálního orgánu Československé soc. dem.
   10. 1938 – Německé vojsko obsadilo české pohraničí
   1938 – Čs. vláda vyslovila souhlas s odstoupením Těšínska Polsku
   1938 - poprvé vyšly Dějiny VKS(b) - stručný výklad
   1949 – vyhlášena Čínská lidová republika - státní svátek ČLR
   1893 – narodil se Mao Ce Tung, zemřel 1976
   1904 – narodil se Teng Siao Phing, zemřel 1997
3. 1935 – počátek agrese Itálie v Habeši
4. 1816 – narodil se Eugéne Edine POTTIER, autor Internacionály (+ 6. 11. 1886)
5. 1938 - abdikace prezidenta E. Beneše
6. 1944 - čs. a sov. vojska překročila překročila čs. hranice na Dukle - Den ČSLA
   1971 - zemřel Viliam Široký
7. 1949 - byla vyhlášena NDR
9. 1967 – byl zavražděn kubánský revolucionář Ernesto CHE GUEVARA (* 14. 6. 1928)
11. 1424 – zemřel husitský vojevůdce Jan ŽIŽKA z Trocnova (* 1360)
13. 13. - 14. 10. 1990 - I. sjezd KSČM v Olomouci
14. 1918 - generální stávka čs. lidu
   1892 – narodil se sovětský maršál Andrej Ivanovič JEREMENKO, zúčastnil se osvobození ČSR (+ 19. 11. 1970)
15. od 15. 10. 1991 - referendum o názvu strany, 75,95% pro KSČM
16. 1978 - Polák Karol Vojtyla zvolen papežem - Jan Pavel II.
17. 1966 - zahájení XXII. sjezdu KSSS
   1903 – narodil se sovětský maršál a státní činitel Andrej Antonovič GREČKO, zúčastnil se osvobození ČSR (+ 26. 4. 1976)
20. 1938 - zastavena činnost KSČ v českých zemích - přešla do ilegality
22. 1938 - prezident E. Beneš odletěl do Velké Britanie
23. 1956 - povstání v Budapešti
   1892 – narodil se maršál SSSR Pavel Semjonovič RYBALKO, velitel 3. tankové brigády, která osvobozovala Prahu
24. Dekret prezidenta republiky o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků
25. 1880 – narodil se politik, novinář, zakladatel KSČ Bohumír ŠMERAL (+ 8. 5. 1941)
   1946 - schválen zákon o dvouletém hospodářském plánu
26. 26. - 28. 10. 1922 - sjezd odborových svazů - ustavení Mez. všeodborového svazu - tzv. Rudých odborů
27. 1948 - schválen zákon o 1. pětiletém plánu na léta 1949-53
28. **Vznik samostatného československého státu-** státní svátek
   1939 – demonstrace proti nacistickým okupantům, smrtelně zraněn medik Jan OPLETAL
   1945 - Den znárodnění
   1968 - schválení zákona o čs. federaci a postavení národností
   1993 – založen Kruh občanů vyhnaných v roce 1938 z pohraničí
30. 1918 - vytvoření Slovenské národní rady a přijetí Martinské deklarace
   30. 10. - 2. 11. 1921 - slučovací sjezd KSČ
31. 1821 – narodil se český novinář a básník Karel HAVLÍČEK Borovský (+ 20. 7. 1856)
   31. 10. - 4. 11. 1924 - II. sjezd KSČ

Pokud chceš poznat pravdu, poslouchej ty, kteří mají zakázáno mluvit.

V reji tanců národnostních menšin

V rej folkloru, tanců, krojů, zpěvů, zvyků, gastronomie z jejich staré vlasti i doprovodných akcí proměnili v sobotu brněnský park Lužánky aktéři Dne národnostních menšin.

Před diváky se v parku na pódiu střídali tanečníci a zpěváci německého, bulharského, řeckého, polského či arménského spolku. Nechyběli přátelé Podkarpatské Rusi, Ukrajiny a Ruského kulturního osvětového spolku na Moravě. Ovace sklidil do pestrobarevných krojů oděný kolektiv vietnamských dívek a temperamentní mladí Romové, tradičně též slovenský Foklkorní soubor Púčik nebo maďarští umělci.

Za ruskou národnostní menšinu na Moravě vystoupil čtyřiašedesátiletý akordeonista a zpěvák ruských lidových písní Jaromír Faltýnek. Každá národnost nabízela ve svém stánku národní pokrmy a pití charakteristické pro její starou vlast. Třeba Rusové měli napilno, protože na odbyt šlo všechno - nejvíce boršč, palačinky a jednohubky se slanečkem. Nebo země pod Araratem vystavila a nabízela kompletní řadu arménských koňaků. Zájemcům z řad imigrantů v parku radili jak řešit životní situaci pracovníci Centra pro cizince v Jihomoravském kraji.

(vž), *FOTO -* ***Václav ŽALUD***

Přehlídka obrázků otevřela Radniční galerii

Novou Radniční galerii městské části Brno-střed (RGB'S) slavnostně otevřeli 8. září v historickém středu moravské metropole. Tato městská část s 88 000 obyvateli ji má v přízemí budovy radnice se samostatným vstupem z ulice Dominikánská 2 v prostorách bývalého starožitnictví. První galerijní výstavu tam vytvořila přehlídka obrázků z veřejné výtvarné soutěže dětí i dospělých na téma Uprostřed města.

Nové výstavní prostory o ploše 65 metrů jsou zajímavé polohou i historickým prostředím. Budova radnice byla kdysi dominikánský klášter. *„Chceme, aby nová galerie byla otevřený prostor pro brněnskou tvorbu. Vedle renomovaných autorů zde chceme dát příležitost začínajícím umělcům a tvůrcům, kteří hledají prostor pro představení své práce. Galerie nabídne místo výtvarníkům, fotografům, architektům i dalším kreativním profesím*", uvedl starosta MČ Brno-střed Vojtěch Mencl.

První výstava nazvaná Uprostřed města představuje práce z výtvarné soutěže 308 obrázků od dětí i dospělých. Tvorbu talentovaných výtvarníků si mohou lidé prohlédnout od 7. do 19. září denně mimo neděle. Galerie bude hostit další výstavy i společenské akce, např. 16. září veřejné čtení Noci literatury.

(vž) *FOTO -* ***Michal ŠŤASTNÝ***

Zapsán na seznam tradiční lidové kultury

Muzeum města Brna se stalo správcem nehmotného statku „Brněnský hantec“, který má svůj původ ve 20. století a vznikl mezi skupinou lidí zvanou plotna, což byli ve většině případů dělníci žijící na periferii Brna. Symbolickou desku o nabytém nehmotném majetku předala řediteli Muzea města Brna Zbyňku Šolcovi 21. září 2026 primátorka města Brna Markéta Vaňková.

Brněnský hantec byl zapsán do seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihomoravského kraje, a to zejména díky velkému úsilí Honzy Žanka Hlaváčka, který tuto specifickou brněnskou mluvu dlouhodobě sbírá a šíří mezi veřejnost. Úzce s ním spolupracovali a nadále spolupracují i zástupci Ústavu přístrojové techniky AV ČR – ředitel ústavu prof. Josef Lazar a vedoucí výzkumné skupiny Laserové technologie doc. Libor Mrňa.

Hantec má svůj dějinný vývoj a postupně se rozvíjel, a to jak v meziválečném a poválečném období, tak i v 60. a 90. letech, kdy se začal rozšiřovat i mimo území města Brna. Dnes hantec přežívá především ve své mírné formě v každodenní neformální mluvě a v umělecké tvorbě. Slova z hantecu se vyskytují spontánně a nevědomě, často v emocionálně podbarvených situacích. Specifická forma intonace a použitých koncovek spojená s občasnými slovy z hantecu jsou dnes už součástí slovního projevu Brňanů.

Podobný sociolekt v ČR neexistuje; i celosvětově jde o unikátní úkaz, jedinou obdobu má v Cockney English z Londýnského East Endu. Veškeré informace o vývoji a současnosti hantecu jsou na stránkách Muzea města Brna. ***(vž)***

PODZIMNÍ SALON US PARNAS

Je název výstavy, na které se prezentují výtvarní umělci brněnského Uměleckého spolku Parnas. Ten vznikl z původní Výtvarné skupiny, která působila od roku 1983 při Besedním domě v Brně - Králově Poli. Jeho hlavním posláním je pořádání výstav a jiných kulturních akcí. Dlouhá léta sídlil Parnas v Malé královopolské galerii, kde pořádal pravidelné "salony" a autorské výstavy jednotlivých členů, v minulosti se také prezentoval na mnoha jiných místech České republiky i v zahraničí. V posledních čtyřech letech se představuje veřejnosti v sálech KS Omega.

Podzimní salon je výběrem nové tvorby členů US Parnas a přizvaných hostů. Na výstavě ve Společenském centru Brno – sever na Okružní ulici je zastoupeno přibližně padesát prací nejrůznějších námětů a výtvarných technik. Hojně navštívená vernisáž se konala 10. září a výstava je volně přístupná v pracovní dny až do 30. října letošního roku. **did, foto autor**

Naši říjnoví jubilanti

Začátkem podzimu slaví svá životní jubilea následující členky a členové naší městské organizace:
Roman BARÁK, Květoslava BORECKÁ, Jiřina KALINOVÁ, Eva MIKŠOVÁ, Lubomír MLEJNEK, Emil OPRŠAL, Emília PREISSOVÁ a Mária TRAVĚNCOVÁ.
Všem našim oslavencům blahopřejeme a děkujeme za obětavou práci pro stranu a sociálně spravedlivější společnost. Do dalších let života přejeme pevné zdraví, pohodu a mír! ZO a MěV KSČM, LKŽ Dobromysl a redakce Echo. **did**

Na konci července jsme si připomněli nedožité osmdesáte narozeniny významného básníka, spisovatele a novináře, člověka s mimořádnou dávkou nevšedního talentu, Karla Sýse.
Připomeňme si ho prostřednictvím některých z jeho veršů:

Trója v osm hodin večer
Holubi ještě se hřejou
na pilíři mostu
který do roka zmizí
Ti z Velké Prahy
co zítra zemřou na infarkt
dnes ještě nakupují trvanlivé potraviny
A ty, jenž nevěříš, že poezie zaniká
rozpadem krystalické mřížky papíru
píšeš tuto báseň

Zkažené vinobraní
„Kdykoli slyším slovo kultura,
sahám po peněžence.“ (Pavel Tigrid)
Kultura nejsou prachy
kultura je buď věřit v perspektivu anebo
anebo ve zkázu
Jen z téhle víry se lisuje
značkové víno

Pomerančový expres
Vlak je beztřídní
vozí pána i kmána
Pána užívat
kmána vydělávat
Pána vydělávat
kmána dělat na pánovo vydělání
Když ti však budou tvrdit
že vlak jezdí pro všechny bez rozdílu
a tedy nezáleží na tom
kdo řídí a kdo přikládá
nenech si věšet bulíky na nos
Spatřil bys koncová světla své svobody

Epištola k hyenám
Porcujete stát
kucháte dějiny
hltáte syrové srdce
Obalujete se kradeným tukem
a nemyslíte na úroky
zatímco účet už zraje

ECHO – BRNĚNSKÝ LEVICOVÝ OBČASNÍK. Vydavatel: Městský výbor KSČM v Brně, Křenová 67, PSČ 602 00, Brno, telefon: 734 430 204. e-mail: mv.brno@kscm.cz; tibor.david@volny.cz; alruc@seznam.cz. Redakce: Tibor Dávid – vedoucí, Aleš Růčka – zástupce vedoucího, Jan Šarman, Zdena Korčáková. Povoleno Min. kultury ČR, ev. č. MK ČR E 12191. Časopis je určen pro interní potřebu členů a příznivců KSČM, ale nemusí vždy obsahovat pouze stanoviska KSČM. Za obsah tak zodpovídají jeho autoři. Nevyžádané rukopisy se nevrací. Uzávěrka příštího čísla 25. 9., číslo 9/26 vyjde 3. listopadu 2026.